

## РЕЦЕНЗІЯ НА ПІДРУЧНИК «ХІРУРГІЯ» I-II томи

*Хірургія, I том* (за ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського.

«Дніпро-VAL» – Дніпропетровськ. – 2006. – 443 с.),

*Хірургія, II том* (за ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова. «Дніпро-VAL» – Дніпропетровськ. – 2007. - 628с.), рекомендований ЦМК ВНЗ МОЗ України як підручник для студентів 3 та 4–6 курсів вищих навчальних закладів медичного профілю III і IV рівнів акредитації.

Підручник «Хірургія» у 2 томах, створено колективом професорів та доцентів медичних університетів і академій Києва, Дніпропетровська, Тернополя та Запоріжжя. Він відповідає програмам, які затверджені Міністерством охорони здоров'я України для підготовки лікаря зі спеціальностей «медична справа», «педіатрія», «медико-профілактична справа» та «стоматологія» з дисципліни «Загальна хірургія» (I том) та для підготовки лікаря зі спеціальностей «медична справа», «педіатрія» та «медико-профілактична справа» з дисципліни «Хірургія» (II том).

Задачі професійної діяльності лікаря загальної практики визначають основні вимоги обсягу знань та практичних навичок для випускника вищого навчального закладу III–IV рівня акредитації: цілеспрямована методична послідовність дій з опитування хворого (збирання скарг, анамнезу хвороби і життя), виконання фізикального обстеження (огляд, пальпація, перкусія та аускультация хворого), обґрунтування попереднього діагнозу, визначення алгоритму застосування допоміжних методів дослідження з аналізом отриманих результатів, проведення диференційної діагностики з порівнянням схожих захворювань, формування клінічного діагнозу з відображенням його перебігу, ускладнень та супутніх захворювань, побудови плану лікування та його здійснення (амбулаторне – стаціонарне, планове – ургентне, медикаментозне – оперативне).

Підготовка кваліфікованого лікаря загальної практики є основною задачею вищого навчального медичного закладу, а тому належне викладання хірургії в цілому комплексі інших дисциплін створить умови для якісної медичної практики в майбутньому, що повинна відповідати наступним вимогам: наявність підготовлених фахівців, оптимальне використання медичних ресурсів, мінімізація ризику для хворих при застосуванні медичних технологій та задоволення пацієнта від контакту з медичною спільнотою.

Для стимулювання студентів покращувати навчання потрібна зміна оціночного вектора у контролі знань з існуючих об'ємних показників (оцінки за даними заліків та іспитів) до управління та контролю якості навчання протягом навчального року на кожному практичному

занятті, дотримуючись створеної уніфікованої схеми, в тому числі, з залученням розроблених підручників.

Матеріал у підручнику розподілено в залежності від характеру захворювань та пріоритету надання медичної допомоги. Кожна тема, що викладена в підручнику, структурована в залежності від виду патології, з чітким розподілом головних розділів.

Нозологічний принцип навчання та підручники, що створювались раніше, не відповідає практичній роботі лікаря, коли діагноз захворювання та лікування хворого є останніми пунктами його діяльності, і яким передують виявлення скарг, анамнезу хвороби та життя, симптомів і синдромів, обґрунтування попереднього діагнозу та призначення додаткових лабораторно-інструментальних досліджень з проведенням диференційної діагностики.

Автори підійшли до формування підручника за синдромним принципом: синдром об'єднує патологічні стани, що мають загальні ознаки. Наприклад, модуль для студентів 4-х курсів «Хірургічні захворювання органів черевної порожнини», де змістові модулі визначаються синдромом, містить «Гострий запальний абдомінальний синдром» та поєднує схожі захворювання, що складають учбові елементи, наприклад, «Гострий апендицит», «Гострий холецистит», «Гострий панкреатит».

Кожна тема, що викладена в підручнику, структурована в залежності від основного синдрому, з чітким розподілом головних розділів відповідно до професійно-орієнтованих завдань затверджених галузевих стандартів.

Такий підхід дозволяє студентам доцільно використовувати час теоретичної підготовки до практичного заняття з допомогою підручника, постійно орієнтуючись на патологічний синдром, засвоювати діагностичні навички, проводити диференційний діагноз, формувати клінічний діагноз та визначати лікувальну тактику згідно вимог до професійних задач лікаря загальної практики.

В підручнику кожний розділ теми подано в алгоритмізованому вигляді, до якого додаються списки літератури та контрольні питання до розділу, що повинні сприяти кращому засвоєнню матеріалу студентами при підготовці до практичного заняття шляхом самоконтролю.

«Хірургія» I–II томи (за ред. Я.С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шидловського. – «Дніпро-VAL» – Дніпропетровськ. – 2006-2007.) являє собою найбільш сучасний підручник для підготовки з хірургії на додипломному етапі навчання і на етапі первинної післядипломної спеціалізації. Підручник повністю адаптований до вимог педагогічної науки і кредитно-модульної системи навчання за Болонською системою.

Крім того, підручник містить спеціальні додатки з клінічними завданнями та клінічними

завданнями кластерного типу для підготовки до проблемно-орієнтованого іспиту, та спеціально розроблені диференційно-діагностичні таблиці захворювань для проведення диференційного діагнозу між найбільш розповсюдженими хірургічними, гінекологічними, урологічними і терапевтичними захворюваннями.

Таким чином, видані підручники за своєю формою, змістом та обсягом викладеного матеріалу дають змогу значно покращити підготовку лікарів за спеціальністю хірургія, що є вельми важливим і соціально значущим.

*Губка О. В. – Лауреат Державної премії України, доктор мед. наук, професор кафедри госпітальної хірургії Запорізького державного медичного університету МОЗ України*

*Милиця М. М. – Заслужений діяч науки і техніки України, доктор мед. наук, професор, завідувачий кафедри хірургії і проктології Запорізької академії післядипломної освіти МОЗ України*

*Ярешко В. Г. – доктор мед. наук, професор, завідувачий кафедри хірургії з курсом гнійно-септичної хірургії Запорізької академії післядипломної освіти МОЗ України*